

1. Dades de l'assignatura:

Assignatura: **Renovació Educativa a Catalunya**

Curs acadèmic: **2006-07**

Titulació de **Mestre d'Educació Primària**

Codi: **21972, grup 49**

Tipus d'assignatura: **optativa**

Impartició: **semestral**

Semestre/Curs: **1r semestre, 3r curs/ 4t curs**

Professors: **Pere Solà i Gussinyer**

Departament: **Pedagogia Sistemàtica i Social**

Nombre actual de crèdits assignats: **4 (3,5 ECTS)**

2. L'assignatura en el conjunt del pla d'estudis

La matèria **Renovació Educativa a Catalunya** ofereix als estudiants de la Diplomatura d'Educació Primària/Itinerari Ciències de l'Educació la possibilitat d'ampliar coneixements en el que és la història de l'educació i de l'escola a Catalunya. Aquest curs promou l'exploració sistemàtica de contextos educatius adreçada a la producció de nou coneixement pel seu canvi i millora. Cerca desenvolupar un procés sistemàtic de recollida d'informació, valorant les evidències recollides a partir de criteris clars, generalment preestablerts, per a la presa de decisions i la seva execució en el context educatiu. Desenvolupa habilitats de treball, d'estudi, d'investigació, tant personal com en equip i potencia la capacitat autocrítica necessària per reflexionar sobre la que es realitza per generar noves accions. Suposa la maduració d'actituds com la flexibilitat, la imaginació, l'obertura a noves informacions, situacions i metodologies. Suposa també saber usar les possibles fonts d'informació i emprar si és necessari mitjans tecnològics per accedir a elles.

I per damunt de tot ajuda l'alumne futur docent a conèixer millor la realitat social i cultural de l'escola en la qual treballarà el dia de demà. Gairebé no hi ha més continguts explícits de caire històrico-educatiu en les actuals carreres de Magisteri, raó per la qual la **Renovació Educativa a Catalunya** és una matèria d'evident valor formatiu.

3. Competències que l'assignatura vol contribuir a desenvolupar:

2.2. Anàlisi i síntesi crítica

5.2. Treball en equip

6.1. Interpretació de la realitat educativa des de la perspectiva de la complexitat

6.2. Relació teoria i pràctica

7.1- Compromís ètic amb la professió

4. Objectius d'aprenentatge de l'assignatura

- Els objectius generals de l'assignatura es poden resumir en aquests dos:

Aprendre a situar el nostre present educatiu en el marc de la realitat històrica que l' ha precedit.

Valorar actituds renovadores valuoses de mestres i pedagogs que han treballat o treballen a Catalunya i sentir-se estimulats a prendre aquestes mateixes actituds en l'actualitat.

Aquests dos objectius impliquen :

Utilitzar el mètode històrico-interpretatiu com a camí per a conèixer la teoria i pràctica renovadora en educació.

Valorar l'aportació internacional a la renovació educativa catalana, així com l'aprofitament de les teories i les experiències fetes en altres contextos nacionals.

Analitzar el conjunt d'iniciatives, els nous enfocaments metodològics, els canvis institucionals o els plans experimentals del passat, com a forma de plantejar i resoldre amb perspectiva els problemes educatius actuals.

Relacionar els exemples d'excel·lència de l'educació catalana amb exemples similars a Europa i arreu del món. Descobrir nexes, semblances i diferències.

5. Blocs temàtics i organització dels continguts

A. Perspectiva cronològica:

1. De quines "tradicions" ve la nostra escola?. Les ambigüitats de l' "escola tradicional".
2. Models d'escola a la Catalunya de les primeries de segle. L'acció institucional.
3. El CENU o la proposta d'escola catalana durant la guerra civil.
4. Els entrebancs de la política franquista: depuració del professorat, el "Nuevo Estado" i les seves etapes. La renovació educativa durant el franquisme.
5. Política escolar de la Generalitat restaurada. La Renovació Educativa ara.

B. Eixos d'anàlisi:

1. Llengua i escola
2. Funció social de l'escola.
3. Metodologies.
4. El mestre.
5. Influències foranes en la renovació educativa.

Els continguts seran tractats des de dues perspectives fonamentals:

. *cronològica*, de manera que afavoreixi l'assoliment diacrònic dels diferents moments renovadors.

. a partir d'*eixos d'anàlisi*, l'evolució històrica dels quals ha estat significativa i constitueix un motiu d'aproximació a la nostra escola.

En la introducció als temes s'aprofitaran els coneixements i les experiències prèvies dels alumnes en relació al nostre present i passat pedagògic.

Les sessions estimularan l'anàlisi de les diferents fonts d'informació que aporten dades sobre les situacions educatives que ens proposem estudiar.

Un altre element metodològic és la investigació en equip "treball de petita descoberta"] sobre un àmbit molt reduït i concret de la nostra història escolar i educativa, i plantejaments actuals de la renovació educativa.

Aclariments, concreció sistemàtica i aportació d'elements crítics per part del professor.

Entrevistes amb els alumnes, individualment i amb els equips de treball.

6. Pla de treball de l'estudiant (Enfocament metodològic)

L'assistència i participació a classe, i la integració en un grup de treball són indispensables per poder seguir l'assignatura.

7. Avaluació

Seguiment o avaluació formativa

Per tal d'establir mecanismes de regulació de l'ensenyament i l'aprenentatge:

- Recollida i correcció freqüent dels treballs individuals durant les sessions ordinàries a partir d'un dossier de textos i de la presentació de material audio-visual.
- Presentació en grup d'un autor/moviment/experiència (a partir dels textos del dossier i de la presentació de material audio-visual)
- Resum de debats a partir dels temes presentats per cada grup. Caldrà tenir una participació activa a les classes en què es presentin temes per part dels companys o es plantegin activitats puntuals per part del professor.
- Elaboració i exposició d'un treball senzill d'investigació educativa en el context dels Països de llengua catalana basat en fons primeres i amb una certa perspectiva històrica .
- El professor tutoritzarà la realització del treball i en algun moment del procés de treball, el professor s'entrevistarà amb cada grup per valorar com està anant la feina. Les conclusions d'aquest treball, que seran presentades oralment i per escrit, han d'incloure, a manera d'aplicació a la realitat present, una senzilla proposta de renovació aplicable a la situació educativa actual (treball de grup, 45 % del total) .

Criteris d'avaluació: pel que fa als treballs individuals i de grup es tindrà en compte: a) **la forma**, tant en l'aspecte gramatical (ortografia i sintaxi) com en l'aspecte d'ordenació lògica (ordre en l'exposició d'arguments, coherència de les idees; 2) **el fons o contingut**, és a dir la riquesa i varietat d'idees la originalitat; 3) la **capacitat de relacionar els temes del programa amb la teoria i pràctica pedagògica** a partir de l'experiència personal de l'alumne, i de la seva formació prèvia, però també a partir dels conceptes exposats a classe i de les idees debatudes; 4) **la utilització crítica de fonts documentals**: això implica la utilització adequada i la valoració realista de les fonts utilitzades, i l'oportuna citació de les mateixes d'acord amb els sistemes en ús.

Acreditació

Per aprovar l'assignatura, caldrà realitzar i superar A, B i C:

A.-Recollida i correcció freqüent dels treballs individuals durant les sessions ordinàries a partir d'un dossier de textos (nota individual que suposa el 40 % del total).

B.-Guió/acta de la presentació en grup /debat d'un autor/moviment/experiència (a partir dels textos del dossier) + resum de la presentació/debat d'un altre grup (20 % del total) .

C.- Elaboració i exposició oral de les conclusions d'un treball de petita descoberta basat en fons primeres i amb una certa perspectiva històrica (treball de grup, 40 % del total) .

L'alumne que falti a més del 30 % de les sessions, a més de confeccionar A i B, haurà de fer un control escrit del contingut impartit de l'assignatura, que si no se supera s'haurà de repetir a la següent convocatòria.

I els alumnes que, assistint a classe, no superin A-B tindran l'opció de repetir i millorar els treballs suspesos a la següent convocatòria. El mateix podem dir dels que no aprovin el "treball de petita descoberta" de renovació educativa.

-

8. Fonts d'informació bàsica

Aquesta assignatura funciona amb el recurs del Campus Virtual. La bibliografia bàsica de l'assignatura es completa amb els materials i recursos que figuren a l'espai del Campus Virtual, així com les bibliografies i webs complementàries, ordenades per temes, i els materials (guies de lectura, guions de discussió, instruccions per als treballs,...) que han de servir per confeccionar els treballs de grup.

Bibliografia i fonts

Es treballarà un dossier de textos. La majoria de textos del dossier són extrets de llibres de la col·lecció de Textos Pedagògics- Editorial EUMO. Vic.

Enguany treballarem en especial els següents autors i documents:

Antecedents:

Ratio Studiorum, Companyia de Jesús (EUMO, Textos Pedagògics)

Instruccions per a l'ensenyança de minyons, Baldiri Reixac (EUMO, Textos Pedagògics)

Plantejaments segle XX (fins a la LGE,1970):

L'Escola Moderna, Francesc Ferrer i Guardia (EUMO, Textos Pedagògics)

La mesura objectiva del treball escolar, Alexandre Galí (EUMO, Textos Pedagògics)

Vers l'Escola Nova, Rosa Sensat (EUMO, Textos Pedagògics)

Pedagogia i vida, Joaquim Xirau (EUMO, Textos Pedagògics)

L'educació activa, Josep Mallart (EUMO, Textos Pedagògics)

Summerhill, A.S. Neill (EUMO, Textos Pedagògics)

Joan Puig Elías. *Educació i moviment llibertari a Catalunya*, Edcs. 62 Llibres a l'Abast, Pere Solà

L'infant i la persona, Jeroni de Moragas (EUMO, Textos Pedagògics)

De 1970 cap ençà:

Canals, M.A., Codina, M.T., Cots, J., Darder, P., Mata, M. I Roig A.M. (2001): **La renovació pedagògica a Catalunya des de dins (1940-1980), Fets i records**, Ed. 62, Barcelona

Joan Doménech Francesch (2003). "Las redes de centros educativos y la renovación pedagógica. La experiencia de la Coordinación de Escuelas 3-12 en Catalunya". Versió electrònica de l'article de *Tabanque*, nº 17, *Monografia "Los Movimientos de Renovación Pedagógica y la transformación socioeducativa"*, Valladolid: Univ. de Valladolid). <http://www.pangea.org/jei/edu/tab/domenech.htm>

